

پرخاشگری کودکان و نوجوانان

و

خانواده

مؤلف:

حمید اقبال حمادی

۱۳۹۵

سرشناسه	:	عبدالرحمن حمید، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	یرخشگری کودکان، نوجوانان و خانواده / حمید عبدالرحمنی.
مشخصات نشر	:	تهران : کتاب عقیق ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۷۰ ص.
شابک	:	۳-۸۵-۷۹۵۳-۶۰۰-۹۷۸-۱.....زبان
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	یرخشگری در کودکان
موضوع	:	Aggressiveness in children
موضوع	:	یرخشگری در نوجوانان
موضوع	:	Aggressiveness in adolescence
موضوع	:	والدین و نوجوانان
موضوع	:	Parent and teenager
موضوع	:	والدین و کودک
موضوع	:	Parent and child
رده بنوی کنگره	:	BF7۲۳۷۳۳۸۵۷۲۲-۳۳۳
رده بنوی دیوید	:	۵۸/۴۸۲۳۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۳۶۶۶۹

مؤسسہ انتشاراتی کتاب عقیق

پرخاشگری کودکان و نوجوانان و خانواده

لیتوگرافی و چاپ : کتاب عقیق

تغییرات: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال

«حق چاپ محفوظ و مختص ناشر می باشد»

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 اهداف من از نگارش این کتاب
۱۴	 ضرورت و اهمیت توجه به پر خاشگری کودکان و نوجوانان
۱۷	 تعریف پر خاشگری
۱۸	 اشکال پر خاشگری
۲۰	 انواع خشم و پر خاشگری
۲۲	 خشم به جا
۲۳	 خشم بی جا
۲۵	 علائم خشم و پر خاشگری
۲۷	 علائم پر خاشگری به خود
۲۸	 علائم پر خاشگری به دیگران
۲۹	 زبان های پر خاشگری
۳۰	 آیا پر خاشگری قابل کنترل است؟
۳۱	 عوامل مؤثر در بروز پر خاشگری
۳۲	 ناکامی

۲۰. محیط زندگی ۲۷

۲۱. تنبیه های والدین و مربیان ۲۸

۲۲. تأیید رفتار پرخاشگرانه ۲۸

۲۳. تشویق رفتار پرخاشگرانه ۲۹

۲۴. عوامل فرهنگی ۲۹

۲۵. تماشای خشونت ۲۹

۲۶. تضاد در دستورات والدین ۳۰

۲۷. ناهماهنگی در روش تربیتی ۳۱

۲۸. آثار و پی آمدها ۳۲

۲۹. نمودار (۱) علل ایجاد پرخاشگری ۳۳

۳۰. علل خشم و پرخاشگری ۳۴

۳۱. غریزی ۳۴

۳۲. طرفداران ذاتی بودن پرخاشگری ۳۵

۳۳. زیستی : ۳۷

۳۴. علل محیطی و یادگیری : (علل اجتماعی) ۳۷

۳۵. طرفداران منشاء اجتماعی پرخاشگری ۳۹

۳۶. از ناکامی تا پرخاشگری : ۴۲

۲۹..... ۴۲ فرضیه ناکامی - پر خاشگرانه

۲۹..... ۴۴ اضطراب و پر خاشگری:

۲۹..... ۴۶ پر خاشگری، نشانه ای از تضاد های درونی:

۳۰..... ۴۶ پر خاشگری و افسردگی:

۳۱..... ۴۸ پر خاشگری، بیماری ها، مصروفه دارو: *در عموماً بد آسید نوردرمانیک*

۳۱..... ۴۹ عوامل شخصیت: *۱- - - - - ۴۹*

۳۱..... ۴۹ پر خاشگری و مدرسه: (ع) آموزه های

۳۲..... عواملی که به خشونت در مدرسه می انجامد

۳۲..... نمودار (۲) علل ایجاد پر خاشگری از دیدگاه دیگر

۳۴..... عوامل پر خاشگری

۳۴..... عوامل خانوادگی پر خاشگری

۳۴..... نحوه برخورد والدین با نیازهای کودک:

۳۴..... وجود الگوهای نامناسب:

۳۵..... تأثیر رفتار پر خاشگرانه:

۳۵..... تشویق رفتار پر خاشگرانه:

۳۵..... تنبیه والدین و مربیان:

۳۵..... تکنیک های لازم برای کنترل پر خاشگری در محیط خانواده:

سوال کوی
۴۲
۴۴
۴۶
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

- ۱- صمیمیت، ۴۴ ۳۶
- ۲- تامل و سکوت، ۴۴ ۳۷
- ۳- تخلیه، ۴۴ ۳۷
- ۴- مدل پرخاشگری غیر پرخاشگرانه (قدم زدن و...)، ۴۴ ۳۷
- ۵- تن، ۴۴ ۳۷
- ۶- صحبت کردن، مورد، ۴۴ ۳۷
- عوامل محیطی (اجتماعی - فرهنگی)، ۴۴ ۳۸
- ۱) زندگی در ارتفاع خیلی بلند و تغذیه ناقص، ۴۴ ۳۸
- ۲) تقویت پرخاشگری به علت ضرر و زیان اجتماعی، فرهنگی، ۴۴ ۳۸
- ۳) مشاهدات اجتماعی، ۴۴ ۳۹
- ۴) نقش رسانه‌های گروهی، ۴۴ ۳۹
- ۵) نقش بازیهای ویدئویی در پرخاشگری، ۴۴ ۳۹
- تأثیرات مهم خانواده، ۴۷ ۴۷
- راه حل‌های احتمالی، ۴۷ ۴۷
- روش‌های درمان پرخاشگری، ۴۷ ۴۷
- انتخاب راه حل مناسب و اجرای آن، ۴۷ ۴۷

۸۰ ص ص
۸۰ ش ض
۸۰ ۲

۷۸
۷۹
۷۹

- ۴۵..... مهم ترین اقدامات و راه کارهای پیشگیرانه و درمانی ^{۸۴}
- ۴۶..... روش اجزای خانواده درمانی ^{۸۴} / اصلاح روش
- ۴۷..... برنامه ی درمانی
- ۴۷..... روش های اصلاح رفتار
- ۴۸..... نقشهای خانوادگی - تکامل پیام رسانی
- ۴۸..... نتیجه گیری ^{۸۴}
- ۴۹..... پیشنهادات ^{۸۷}
- ۵۰..... پیشنهاد های کاربردی ^{۸۸}
- ۵۲..... منابع و مآخذ ^{۸۹}

عوامل رفتاری ۶۹

۶۹ جدول - فرایند

داره ۱
۷۰
۱-
۷۰
۲-
۷۰
۳-
۷۰

اسی - راه حل نهایی ۸۱

مقدمه

"از کسی که او را آزرده ای توقع صمیمیت نداشته باش" امام علی النقی(ع)

پرخاشگری به منظور توصیف مجموعه ای از رفتار های برون ریزانه مورد استفاده قرار می گیرد که در همه ی آن ها مشخصه ی تجاوز به حقوق افراد دیگر اجتماع و تاثیر آزارنده ی این رفتار مشترک است. اعمال پرخاشگرانه شامل رفتار های جسمی و کلامی پرخاشگری نظیر تهدید کردن، مشاجره ی لفظی و... همچنین ویرانی دارایی است. (براهنی، ۱۳۶۷) پرخاشگری را رفتار - تعریف کرده اند که هدف آن صدمه زدن به خود یا به دیگری است. آنچه در این تعریف حائز اهمیت است، قصد زدن یا تخریب کننده است، یعنی یک رفتار آسیب زا در صورتی پرخاشگری محسوب می شود که از روی قصد و عمد و به منظور صدمه زدن به دیگری یا به خود انجام گرفته باشد. (کریمی، ۱۳۷۹) پرخاشگری بیانگر آن است که کودک در یادگیری رفتار های مربوط به مواجهه با محرک هایی که خشم او را بر می انگیزد، شکست خورده است. پرخاشگری ناشی از ناکامی های یادگیری و مشاهدات محیطی است. (نوابی نزاده، ۱۳۶۲، شفیع آبادی، ۱۳۷۲) خشم و پرخاشگری یکی از پیچیده ترین هیجان ها انسانی است که با او زاده می شود. همه در طول زندگی بار ها در موقعیت های مختلف خشم و پرخاشگری را تجربه کرده ایم. خشم کنترل نشده ما را از رسیدن به اهدافمان باز می دارد و به اختلال در روابط بین فردی و به هم ریختگی اختلال درونی و روان شناختی ما منجر می شود. به تعبیری می توان گفت: به خشم آمدن سهل و آسان است ولی مدیریت و کنترل آن سخت و دشوار است. از آنجایی که انسان امروز بیش از هر زمان نیازمند آرامش و صلح درونی است باید به شناخت ماهیت خشم و پرخاشگری راه های مقابله و مدیریت بر آن را کسب کنیم. همواره به یاد داشته باشیم: " احترام به سلامت روانی دیگران، احترام به سلامت روانی خود ماست. (اشاره ۸۲) " مشکلات سلوک و پرخاشگری به آندسته از رفتارهای ضداجتماعی اشاره دارد که نشان می دهد فرد در انطباق رفتار با انتظارات اشخاص صاحب قدرت در زندگی مثل والدین و معلم و یا هنجارهای اجتماعی یا احترام به حقوق دیگران ناتوان است.

این رفتارها می‌تواند کشمکش‌های خفیف با منابع قدرت مثل تقابل، عدم اطاعت، نافرمانی و بحث، انحراف عمده از هنجارهای اجتماعی مثل فرار از مدرسه و منزل تا دست‌اندازی جدی به حقوق دیگران مثل تهاجم را در برگیرد. امروزه از کلمه پرخاش یا پرخاشگری به طور کلی رفتاری درک می‌شود که به حمله به یک انسان و آسیب رساندن به او می‌انجامد. پرخاشگری شکلی از تخلیه تنش‌های انباشته شده است. وقتی پرخاشی از کودک سر می‌زند، دلیلی آشکار بر این است که مشکلی در زندگی احساسی او پیش آمده است.

رفتار پرخاشگرانه، گز به دلیل آشکار نمی‌شود. در مورد کودکان دلایل بسیاری وجود دارد که می‌توانند پرخاشگری را به عنوان یک رفتار ناهنجار فرابخوانند مانند: کمبود حمایت روانی و تأیید، محدود کردن فعالیت کودکان، کمبود اعتماد به نفس، الگوی بزرگسالان، تجارب زورگویی شخصی و دلایل دیگری که هر کدام از اینها به تنهایی مشکلاتی به بار خواهد آورد. گاه نیز در فرد چند شکل از این دسته کنار هم جمع شده و شخص را فردی ناسازگار و پرخاشگر خواهد ساخت.

انسان اصولاً تمام رفتارها را یاد می‌گیرد، پس باید همه رفتارها را به او آموزش داد. از این رو، در مقابل این سوال که کودکان چگونه رفتار می‌کنند؟ باید پاسخ گفت: همان‌گونه که به آن‌ها یاد داده می‌شود و با آن‌ها رفتار می‌شود. همواره باید به رابطه علت و معلولی در بروز ناهنجاری‌های رفتاری و عاطفی توجه کرد. هیچ رفتاری خود به خود، یک شبه و ناگهانی رخ نمی‌دهد، هیچ رفتاری بدون علت به وجود نمی‌آید و در بروز مشکلات رفتاری، مجموعه‌ای از عوامل (شبکه‌ای از عوامل) دخالت دارند. علت‌ها از مرحله‌ی همسرگزینی، بارداری، زایمان، نطفه، دوران بارداری مادر، شرایط وضع حمل و دوران شیرخوارگی آغاز می‌شود و در طول گستره‌ی رشد استوار می‌یابد. واکنش‌های اولیه‌ی والدین، به ویژه مادر، به رفتار کودک موجب شکل‌گیری رفتار کودک می‌شود. رفتارها ابتدا درون نخستین شبکه‌ی ارتباطی، یعنی خانواده شکل می‌گیرند (مثلث پدر، مادر و فرزند). رفتارها سپس در دومین شبکه‌ی ارتباطی، یعنی مدرسه شکل می‌گیرند و استمرار می‌یابند (مثلث مدیریت مدرسه، معلمان و دانش‌آموزان). رفتارها آن‌گاه در سومین شبکه‌ی ارتباطی، یعنی جامعه استمرار می‌یابند و تقویت می‌شوند (مثلث خانواده، مدرسه و جامعه). (پیوند شماره‌ی